

**Uchwała Nr II/12/18
Rady Miejskiej w Rychwale
z dnia 14 grudnia 2018**

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rychwał na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.) oraz art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rychwał na rok 2019, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rychwała.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
w RYCHWALE

Roman Drewniacki

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rychwał na 2019 rok

Rozdział I

Postanowienia ogólne

1. Program stanowi część gminnej strategii integracji i polityki społecznej i ma na celu działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Rychwał.

Działania inicjowane są głównie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przez nią koordynowane.

2. Program opracowywany jest corocznie w oparciu o:

- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.);
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.);
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.).

3. Program realizowany będzie przez wykonawców wskazanych w planie zadań i wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Rychwale.

4. Ilekroć w niniejszym gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest mowa o:

- ustawie - należy rozumieć przez to:
 - ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- programie - należy rozumieć przez to gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii obowiązujący na terenie gminy Rychwał.

Rozdział II

1. Diagnoza

W okresie od 1.10.2018 r. do 21.12.2018 przeprowadzana jest w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” „Ogólnopolska diagnoza społeczna uczniów 2018”. Badaną populacją są uczniowie klas V, VI, VII i VIII ze szkół podstawowych w gminie. Badanie realizowane jest za pomocą liczącego 60 pytań kwestionariusza ankiety internetowej wypełnianej audytoryjnie. Badania posłużą do opisu skali zjawisk, jak również klasyfikacji głównych postaw młodzieży wobec problemów tożsamyh z obszarami tematycznymi diagnozy, takimi jak:

- Zdrowie – jakość życia i zdrowia; sport zwyczajne żywieniowe, postawy wobec środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy, stres i przemoc.
- Rodzina – ocena bezpośrednich relacji rodzinnych oraz postawy wobec tradycji i przodków, zwyczajne życia rodzinnego na co dzień i od święta.
- Szkoła – stosunek do nauczycieli i nauki, perspektywy i oczekiwania edukacyjne, szkolne i pozaszkolne relacje rówieśnicze.
- Kultura – uczestnictwo w kulturze, czytelnictwo książek, korzystanie z komputerów, smartfonów, Internetu.
- Psychologia – emocje i ocena swojej przyszłości, główne priorytety życiowe.
- Ekonomia – wydatki młodzieży i oczekiwania finansowe oraz materialne.
- Kapitał społeczny – zaufanie społeczne i aktywność na rzecz społeczności lokalnej, wolontariat, patriotyzm i gotowość do poświęceń.

W ramach badań sporządzone zostaną raporty: raport ogólnopolski i raport gminny. Pozwolą one na precyzyjne określenie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń, nad którymi należałoby rozpocząć prace naprawcze. Będą również przydatne do opracowania programów profilaktycznych. W marcu 2019 roku zostanie opublikowany raport podsumowujący wyniki ankiety w ujęciu ogólnopolskim, natomiast w maju 2019 roku otrzymamy raport lokalny dotyczący naszej gminy.

2. Charakterystyka gminy:

- Gminę zamieszkuje 8292 osób, w tym w mieście: 2401 osób, w sołectwach: 5891 osoby, do 18 roku życia jest 1766 osób.
- Na terenie gminy funkcjonuje 6 Szkół Podstawowych i przy każdej Oddział Przedszkolny, 1 Przedszkole oraz Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy.
- Wg stanu na 30 listopada 2018 r. na terenie gminy istnieje :
 - 22 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
 - 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- Liczba osób uzależnionych od alkoholu na terenie gminy stanowi szacunkowo 2% ogółu mieszkańców.
- Liczba osób współuzależnionych od alkoholu na terenie gminy stanowi szacunkowo również 2% ogółu mieszkańców.
- Liczba dzieci w rodzinach alkoholowych na terenie gminy stanowi szacunkowo 4% ogółu mieszkańców.
- 44 osoby zostały zaproszone na posiedzenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

Rozdział III

Cele i zadania programu

1. Cele strategiczne

Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Tworzenie koalicji dzieci i młodzieży, szkół, instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz upowszechnienia zdrowego stylu życia i przeciwdziałania używaniu substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Propagowanie abstynencji i trzeźwości w społeczności lokalnej.

Cele realizowane będą przez efektywne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych w następujących obszarach:

Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy (dzieci, młodzieży i dorosłych), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia problemów związanych z użyciem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z użyciem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Profilaktyki wskazującej – adresowanej do osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z użyciem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia.

2. Zadania szczegółowe

a) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

- Wczesne diagnozowanie osób z grup ryzyka i udzielanie im informacji na temat skutków nadmiernego używania alkoholu i innych substancji uzależniających oraz możliwości leczenia.
- Kierowanie do sądu wniosków o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- Działalność punktu konsultacyjnego w gminie:
 - motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące),
 - rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą włączyć się w systemową pomoc dla rodziny.

- Zatrudnienie w punkcie konsultacyjnym wykwalifikowanego psychologa, prawnika, terapeuty (w miarę posiadanych środków).
- Dofinansowywanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych w klubach abstynenta, treningów i programów pomocy psychologicznej realizowanych w klubach abstynenta.
- Dofinansowanie klubów anonimowych alkoholików działających na terenie gminy (broszury, materiały dydaktyczne).

b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- Finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanią.
- Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz z problemem przemocy.
- Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
- Organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji dla wychowawców udzielających pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności placówek, w których prowadzona jest praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Finansowanie środowiskowych programów pomocy rodzinie, których efektem będzie między innymi zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.
- Organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- Wspieranie i koordynowanie pracy interdyscyplinarnych zespołów ds. pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- Tworzenie systemowego wsparcia dla dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym (Fetal Alcohol Syndrome – FAS) oraz dla ich rodziców i opiekunów.

- Organizowanie i/lub finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mających na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych.
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie z problemem alkoholowymi i narkotykowym – dorosłych i dzieci.
- Zwiększenie kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy domowej przez zgłaszanie problemu do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

c) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- Realizowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń, warsztatów i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych.
- Uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu oraz informowanie o szkodliwości alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy.
- Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież oraz wzmacniających czynniki chroniące i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym – rozwój zorganizowanych zajęć profilaktycznych.
- Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających, w tym tzw. dopalaczy oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (np. hazard, Internet).
- Profilaktyka zachowań ryzykownych i promocja zdrowia – udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców (konferencje, szkolenia, warsztaty).
- Zakup materiałów profilaktycznych: prasa, książki specjalistyczne, broszury, plakaty, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.
- Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów, realizowanych przez organizacje sportowe oraz

placówki, organizowanie miejskich imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów.

- Diagnostowanie i monitorowanie problemów uzależnień .

d) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

- Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) przez organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz podczas wyjazdów (kolonie, obozy, wycieczki).

- Wdrażanie projektów profilaktyczno-interwencyjnych, skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi i uzależnionych.

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów AA.

- Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu mieszkańców lub wybranej grupy docelowej.

- Organizowanie konferencji i warsztatów zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz alkoholu.

- Przeciwdziałanie narkomani poprzez realizację projektów profilaktycznych przeznaczonych dla wszystkich oraz korekcyjno-pomocowych skierowanych do osób eksperymentujących z narkotykami i uzależnionych.

e) Postępowanie w przypadku konieczności zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

- Przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia przesłanek z art. 24 ustawy.

- Zaproszenie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i poddania się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

- W przypadku gdy osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie potwierdzają konieczność kontynuowania postępowania, uzasadnione jest skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym.
- Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego.

Rozdział IV

1. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Koninie
- Grupa samopomocowa (AA)
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny
- Służba Zdrowia (lekarze, pielęgniarki)
- Policja i Ochotnicza Straż Pożarna
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Szkoły i świetlice opiekuńczo - wychowawcze w szkołach
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD
- Polski Związek Łowiecki
- Polski Związek Wędkarski
- Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych
- Kościoły
- Organizacje pozarządowe
- Ludowe Kluby Sportowe
- Uczniowskie Kluby Sportowe
- Społeczni Kuratorzy Sądu dla Nieletnich
- Prokuratura
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Ośrodki szkolenia kierowców.

2. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów powstałych na skutek nadużywania środków uzależniających:

- a) współpraca z grupami samopomocowymi np. AA,
- b) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie i Ośrodkiem Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej,
- c) współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- d) wspieranie, w tym również finansowe, różnych programów i projektów profilaktycznych służących promocji zdrowego stylu życia, aktywnego wypoczynku, alternatywnych form spędzania czasu wolnego itp., prowadzonych przez instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły oraz osoby fizyczne,
- e) wspieranie, w tym również finansowe różnych projektów i programów adresowanych do osób i rodzin doznających szkód z powodu alkoholizmu oraz zażywania innych środków psychoaktywnych przez członków rodziny,
- f) współdziałanie z kościołem katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi na płaszczyźnie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii,
- g) zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących problemu uzależnień i rozpowszechnienie ich w gminie,
- h) przeprowadzenie szkoleń dla różnych grup społecznych gminy w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział V

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osobom wchodzącym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej „Komisją” przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie za każdy dzień udziału w posiedzeniu Komisji i wynosi dla:

- 1) przewodniczącego -150,00 zł,
- 2) zastępcy przewodniczącego -150,00 zł,
- 3) sekretarza - 150,00 zł,
- 4) członka - 100,00 zł.

Wynagrodzenie, o którym mowa nie przysługuje członkowi Komisji będącemu pracownikiem Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale, jeżeli posiedzenie odbywa się w godzinach pracy.

Wynagrodzenie płatne jest przez Urząd Gminy i Miasta w Rychwale po przedłożeniu listy obecności.

1. Członkom Komisji uczestniczącym w naradach (szkoleniach) odbywających się poza terenem gminy Rychwał przysługuje zwrot poniesionych przez nich kosztów przejazdów publicznymi środkami komunikacji.
2. W uzasadnionych wypadkach związanych w szczególności z brakiem możliwości dojazdu publicznymi środkami komunikacji, członkom Komisji zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się narada (szkolenie) przysługuje, za zgodą Burmistrza, zwrot kosztów przejazdu własnym pojazdem samochodowym według stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r., Nr 27, poz. 271 ze zm.) lub zwrot kosztów za przejazd pojazdem przedsiębiorstwa usługowego.
3. Należności, o których mowa wypłacane są na podstawie rachunków, oświadczeń lub poleceń wyjazdu służbowego akceptowanych przez Burmistrza bądź z jego upoważnienia.

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminy obowiązek kształtowania polityki antyalkoholowej i antynarkotykowej. W celu realizacji zapisów wynikających z ww. ustaw należy corocznie uchwalać Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Wobec powyższego podjęcie uchwały uważa się za uzasadnione

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
w RYCHWALE

Roman Drewniacki